

DOPIS

AKPR, f. KPR, inv. č. 1060/D, č. j. D 7014/27, k. 152. Opis, strojopis, překlad z maďarštiny.

- a – Dopis vyšel ve vánočním čísle časopisu *A Nép* a pro účely KPR byl přeložen do češtiny.
- 1 – Míneňa protihabsburská povstání Gáboru Bethlena v letech 1618–1621 a Ference (Františka) II. Rákoczyho v letech 1703–1711. Rodošta (turecky Tekirdag) – městečko v Turecku na pobřeží Marmarského moře. Ferenc II. Rákoczy zde žil v exilu, který mu poskytla osmanská říše a zemřel zde 8. 4. 1735.
 - 2 – Estonský parlament schválil 12. 2. 1925 zákon o kulturní samosprávě národnostních menšin, kterým byla menšinám přiznána rozsáhlá jazyková a školská práva.
 - 3 – Míneňo rakousko-uherské vyrovnání, kterým se Úhry staly téměř nezávislým státem spojeným s ostatními zeměmi monarchie jen osobou panovníka a společnými ministerstvy financí, zahraničních věcí a války.

I. Štefánik T. G. Masarykovi^a
Petrovac, 3. ledna 1928

/162

Pán Prezident!

V hlbokoj úcte dovoľujem si predostrieť Pánu Prezidentovi moju nasledovnú ponosu.

Zahynul nám (r. 1919) brat dr. Milan R. Štefánik. Ostal po ňom majetok. Ten prirodzene prešiel na nás dedičným právom.

Jednu čiastku predali sme r. 1923.

Druhá čiastka, nepredaná, ostala na ostrove Tahiti. A tretia tak isto v Paríži.

Tento majetok je francúzskeho pôvodu a i fakticky padá pod kompetenciu francúzskeho dedičného práva i zákona, čoho určitý dôkaz je, že nad ním disponuje parížsky verejný notariát.

Dľa tohože dedičného zákona jedna štvrtina prináleží našej matke a tri štvrtiny nám ôsmym bratom a sestram zosnulého.

Na výslovnú žiadosť našej matky osnovaná je medzi nami rodinná dohoda, dľa ktorej naša matka zriekla sa svojho štvrtinového práva a dielu a podržala si iba deviaty.

K deviatemu dielu každý z nás má rovné i totožné vlastnícke právo.

Bez súhlasu a podpisu všetkých nás nik nemá práva disponovať s pozostalosťou.

A predsa stalo sa, že bez môjho súhlasu i bez môjho splnomocnenia mne neznámi akísi ľudia siahli na tento náš súkromný majetok a ako sa dozvedám od rodiny, tahitskú čiastku údajne odniesli.

A o parížskej tak čujem, že aj s ňou má sa podobne stať.

Pán Prezident, úctivo oznamujem, že ja som nikoho nesplnomocnil, aby dišponoval s mojím a našim majetkom. Ku tomu som nikomu nedal môj podpis.

Ak sa predsa dakto podpísal na dajaký splnomocňujúci akt, buď dokument, – bez čoho nik nemohol ruku položiť na našu dedovizeň,^b – tak osvedčujem, že dotyčný falzifikoval môj podpis.

Na základe falzifikovania, abo hoci akého iného podvodu predvedený akt je nezákonitý a neplatný.

Dr. Milan R. Štefánik môže byť spoločným hrdinom Republiky, ale jeho majetok a peniaze nie sú spoločná korisť, lež výlučne naša dedovizeň.

A ja si podržujem všetky moje práva a nároky na môj deviaty diel.

I preto úctivo a pokorne prosím, ráčiv Pán Prezident dať vyšetriť túto záhadnú záležitosť a naložiť, aby nám bola prinavrátená naša dedovizeň.

Prosím si láska[avú] odvetu, značím sa

V Petrovci (Petrovac, Bačka, Kralj[evina] S. H. S.), dňa 3-ho januára 1928.

V hlbokoj úcte

Igor Branko Štefánik
novinár

DOPIŠ

AKPR, f. KPR, inv. č. 643, č. j. D 208/28, k. 53. Originál, rukopis.

a – Adresováno: Pánu Prezidentovi Č. S. republiky Tomášovi Masarykovi v Prahe.

b – Dedovizeň – dědictví, pozůstalost.

J. Lauko T. G. Masarykovi^a
Zvolen, 12. května 1928^b

/163

Nížepodpísaný úctivo žiadam, aby Ste ráčili láskavo mojej úctiplnej žiadosti nakoľko je možné, vyhovieť.

Preto si dovoľujem stručný skutkový stav predostrieť nasledovne:

Bol som v roku 1918–1919 v službách *Slovenskej Národnej Rady v Turč. Sv. Martine*,^{cd} pri utvorení Čsl. republiky, a ako taký som zorganizoval Horný Tekov, a utvaroval slovenské obecné rady a národné zmysľajúce družiny mladých vojakov, na podporovanie čsl. vojska, a tak súčasne znemožňoval tajné konšpirácie odrodilcov a Maďarov voči novej vláde.

V mene Národnej Rady^d z poverenia tajomníka tejže *Karola Medveckého*,^c som intervenoval v Hronskom Sv. Kríži u maďarsky zmysľajúceho hl[avného] služného Gašparca, skrze uväznených národovcov – medzi ktorými bol aj Figuly, občan z Hlinika s 12 ľuďmi, ktorí z väčšej čiastky mali byť popravení pre velezradu a agitáciu v prospech Čsl. Republiky.

Písomným rozkazom u menovaného hl[avného] služného som žiadal prepustenie uväznených, ale bezvýsledne, a keď som poznamenal, že tieto ukrutnosti budú oznámené